

ANATOMIJA
OTOKA

12. ANATOMIJA OTOKA

ŽIVJETI NA OTOCIMA – DEMOGRAFSKI IZAZOVI I LOKALNE PERSPEKTIVE

Jelsa, otok Hvar

26. – 28. rujna 2024.

Kako se živi na otocima, geografski specifičnim prostorima sa svim infrastrukturnim, društvenim i kulturološkim izazovima, tema je dvanaestog simpozija *Anatomija otoka*.

Migracije značajno i trajno mijenjaju demografsku sliku hrvatskih otoka i u svakom pogledu utječu na kvalitetu života okruženog morem. Povijest odnosa otoka, mora i kopna povijest je migracija u kojima se ogledao odnos ovisnosti ili samodostatnosti, središta i periferije i, prije svega, doživljaj izoliranosti stanovnika. Migracija je neodvojivo povezana s otočanima i otočnim načinom života. Posljednjih stotinjak godina prevladavajući demografski trend bila je depopulacija uzrokovana emigracijom. Međutim, suprotno uobičajenom poimanju hrvatskih otoka kao emigracijskih područja s kojih se odlazi na kopno, na bolje, oni su u gotovo svim razdobljima svoje povijesti bili mjesta imigracije. Nerijetko su pružali utočište različitim skupinama koje su bježale od sukoba na kopnu. Tu ulogu preuzimali su i u suvremenim ugrozama i krizama (Domovinski rat, COVID-19, potresi). Dominantni smjer migracija promijenio se tek krajem 19. stoljeća kada otoci postaju većinom emigracijska područja, što je odredilo daljnji demografski, a posljedično i socioekonomski razvoj. Noviji trendovi ukazuju i na određene promjene po pitanju migracija, a administrativno doseljavanje na nekim je otocima potpuno iskrivilo realnu migracijsku sliku.

Veličina otoka, njihova udaljenost od kopna te način i učestalost veza s kopnom i međusobno utječu na sve aspekte otočne svakodnevice: razvoj pojedinih gospodarskih grana, mogućnost školovanja i zapošljavanja, mogućnost cirkulacije otočana na posao i u škole na kopnu, dostupnost raznih oblika zdravstvene zaštite, trgovina i drugih usluga kojih nema na otoku. Mnogi će ovome dodati i kulturnu ponudu i ponudu zabave na kopnu do koje ne mogu kada bi htjeli.

Zahvaljujući suvremenim tehnologijama stanovništvo otoka je usprkos prostornoj ograničenosti i insulariziranosti već desetljećima izloženo različitim izvanotočnim utjecajima, koji mijenjaju način njihova života. Otočne zajednice postaju transnacionalni sociokulturni sustavi, drukčije kulturno povezane zajednice koje se mijenjaju s promjenom smjerova i vrsta migracija otočana, kao i s dolaskom turista i trajnijim naseljavanjem novih otočana. Istodobno, modernizacija donosi i određene negativne promjene u mentalitetu i svakodnevici otočnih zajednica. Solidarnost članova se smanjuje, spremnost na zajedničke akcije i rad za opće dobro sve je slabija, a materijalistički pogled na svijet sve izraženiji. Ipak, određene karakteristike otočnosti, posebice osjećaj pripadnosti zajednici i bliskost članova, i dalje su snažno prisutne u hrvatskim otočnim zajednicama.

Teme izlaganja:

Otočne migracije kao način života

- iseljavanje s otoka
- dnevna cirkulacija
- sezonalne demografske promjene
- demografska statistika – otočani kojih nema
- povratak na rodni otok
- novi otočani – doseljenici koji ostaju
- sezonski radnici – mogućnosti integracije i ostanka na otocima
- migranti životnih stilova
- digitalni nomadi na otocima
- unutarotočne migracije
- inovativni razvojni projekti iseljenika povratnika

Otočne zajednice

- razlike u vizijama razvoja otočnih zajednica
- virtualne zajednice iseljenih otočana i reprodukcije pripadanja
- otočna baština kao prostor pripadanja i okupljanja otočana na otocima i u dijaspori
- utjecaj suvremenih tehnologija na otočni način života

Djeca i mladi na otocima

- infrastrukturni izazovi predškolskog i školskog odgoja i obrazovanja na otocima
- izvannastavne aktivnosti djece i mladih na otocima
- sadržaji za provođenje slobodnog vremena djece i mladih na otocima
- civilno društvo i briga za specifične probleme djece i mladih na otocima
- želja za ostankom na otoku

Starenje stanovništva na otocima

- kvaliteta života starijih otočana
- utjecaj povratnika umirovljenika na kvalitetu života zajednice
- zdravstvena zaštita starijih na otocima
- formalna skrb za starije na otocima

Otočni prostori i otočno stanovništvo

- ranjivi otočni prostori
- stambene politike
- javni prostori (tržnice, mjesta okupljanja, zadruge i združni prostori)
- javne poljoprivredne i šumske površine, općinska zemlja
- privatno vs. javno vlasništvo
- turizam na otocima
- planiranje na otocima (prostorni planovi, planovi održivog razvoja otoka, planovi obalno-otočnih županija, planovi destinacija, planovi javnih poduzeća)
- klimatske promjene i lokalni odgovori

Proteklih jedanaest godina uvjerali smo se da su otoci neiscrpan izvor istraživačkih izazova i rasprava. Na simpoziju su stoga dobrodošli i prilozi iz drugih područja i sfera otočne egzistencije.

MJESTO I VRIJEME

Jelsa, Svečana dvorana u zgradi Općine, četvrtak 26. rujna 2024. – subota 28. rujna 2024.

KOTIZACIJA

Kotizacija po osobi iznosi 60 eura, za studente 40 eura. U kotizaciju je uključena knjižica sažetaka, izlet te završna večera. Troškove prijevoza i smještaja sudionici snose sami. Članovi udruge „Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj“ ostvaruju 20 % popusta na kotizaciju.

Ulaz na simpozij slobodan je za zainteresirano stanovništvo otoka Hvara. Jelšani, svi Hvarani i otočani s ostalih otoka su i više nego dobrodošli na simpoziju. Vaše sudjelovanje nam je dragocjeno.

SLANJE PRIJAVE

Prijave na hrvatskom i engleskom jeziku pošaljite elektroničkom poštom na adresu

info@anatomija-otoka.com

Rok za prijavu: 15. srpnja 2024.

JEZICI

Službeni jezici simpozija su hrvatski i engleski. Organizator skupa osigurat će simultano prevođenje.

PRIJEDLOG IZLAGANJA

- Ime i prezime izlagača/izlagačice
- Ime institucije
- Internetska stranica (osobna ili institucije)
- Broj telefona/mobitela
- E-pošta
- Vrsta izlaganja (individualna, panel)
- Naslov
- Potrebna tehnička oprema (PC ili Mac, projektor, audio)
- Jezik izlaganja
- Sažetak izlaganja na hrvatskom i engleskom jeziku (do 300 riječi)
- Kratki životopis na hrvatskom i engleskom jeziku (do 100 riječi)

POJEDINAČNA IZLAGANJA

Pojedinačna izlaganja bit će uklopljena u tematski povezane sesije. Izlaganja će trajati 20 minuta nakon čega slijedi rasprava od 10 minuta.

PANELI

Ohrabrujemo prijave izlaganja tematski povezanih u panele. Za pojedinačni panel predviđeno je trajanje do sat i pol vremena u okviru čega bi moglo izlagati troje do petero izlagača uz raspravu.

ZNANSTVENI ODBOR

- dr. sc. Marina Blagaić Bergman, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb
- dr. sc. Anica Čuka, Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru
- dr. sc. Sanja Klempić Bogadi, Institut za istraživanje migracija, Zagreb
- dr. sc. Agnès Michelot, UMR CNRS Littoral Environment Society, Sveučilište La Rochelle, Francuska
- dr. sc. Iva Niemčić, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb
- dr. sc. Ana Perinić Lewis, Institut za istraživanje migracija, Zagreb
- dr. sc. Sonja Podgorelec, Institut za istraživanje migracija, Zagreb
- dr. sc. Beate M.W. Ratter, Institut za geografiju, Sveučilište Hamburg, Njemačka
- dr. sc. Owe Ronström, Department of Cultural Anthropology and Ethnology, Sveučilište Uppsala, Švedska
- dr. sc. Marie-Ange Schellekens-Gaiffe, UMR CNRS Littoral Environment Society, Sveučilište La Rochelle, Francuska
- dr. sc. Peter Simonič, Odjel za etnologiju i kulturnu antropologiju, Filozofski fakultet, Sveučilište u Ljubljani, Slovenija
- dr. sc. Nenad Starc, Ekonomski institut, Zagreb

ORGANIZATOR

Udruga Anatomija otoka – Centar za istraživanje i razvoj
www.anatomija-otoka.hr

SUORGANIZATORI

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, www.ief.hr

Odjel za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru, www.unizd.hr/etnologijaiantropologija

Institut za istraživanje migracija, Zagreb, www.imin.hr

Lokalna akcijska grupa, LAG Škoji, Hvar, www.lag-skoji.hr

Lokalna akcijska skupina u ribarstvu - FLAG ŠKOJI, www.flag-skoji.hr

Općina Jelsa, www.jelsa.hr

Turistička zajednica općine Jelsa, www.visitjelsa.hr

Muzej općine Jelsa, www.muzejopcinejelsa.hr

Općinska knjižnica i čitaonica Jelsa, www.library.foi.hr/lib/38

Javna ustanova Agencija za upravljanje Starogradskim poljem, www.starogradsko-polje.com

Srednja škola Hvar, www.ss-hvar.skole.hr

ORGANIZACIJSKI ODBOR

dr. sc. Danijela Birt Katić, Odjel za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru

dr. sc. Marina Blagaić Bergman, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Antonio Buj, Turistička zajednica Općine Jelsa

Marija Marijan, MA, Turistička zajednica Općine Jelsa

Tarita Mašković, BA, Dječji vrtić Biser Lastova

dr. sc. Iva Niemčić, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

dr. sc. Tomislav Oroz, Odjel za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru

dr. sc. Ana Perinić Lewis, Institut za istraživanje migracija, Zagreb

Josipa Slaviček, dipl. ing., Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj, Hvar